

Històries de vida | Salut Tortosa

Els experts alerten del creixement de les addiccions

El Centre d'Atenció i Seguiment a les Addiccions (CAS) Tortosa lidera el tractament i la prevenció de la drogoaddicció a les Terres de l'Ebre, una de les regions de Catalunya amb major consum per càpita

Cinc de cada deu persones ateses al Centre d'Atenció i Seguiment a les Addiccions (CAS) Tortosa, depenent de la Clínica Terres de l'Ebre però ubicat a les instal·lacions de l'Hospital Santa Creu de Jesús, ho són per l'addicció a l'alcohol. La cocaïna i el cànnabis, per este ordre, completen el podi de les principals addiccions a les Terres de l'Ebre i al conjunt de Catalunya. El CAS Tortosa és un dels referents al nostre país, per trajectòria -37 anys d'història- i perquè l'equip de tretze professionals que hi ha al capdavant gestiona una de les regions amb més casos per habitant de Catalunya. Actualment tenen 6.000 històries clíniques obertes, 1.200 casos en actiu i cada any inicien al voltant de 350 nous tractaments. Esta xifra va tindre un pic abans de la pandèmia, amb 390 casos nous, que ara ha tornat a repuntar. El 70 % dels addictes en tractament són homes i l'edat d'inici de consum és cada vegada més prematura.

“QUE S'APLIQUE LA LLEI”

Malgrat que quan parlem d'addiccions ens venen al cap substàncies com l'heroïna, la cocaïna o el cànnabis, és l'alcohol el que més porta de corcoll als experts. **“L'alcohol és la droga que més ens preocupa perquè té una acceptació social molt gran i perquè el consumidor habitual incrementa el risc de prendre altres substàncies. Qui pren cocaïna normalment ho fa després de beure alcohol, perquè este actua com a depressor del sistema nerviós i en facilita el consum. L'alcohol és la droga que més ingressos hospitalaris provoca i està present en la sang d'un de cada tres morts per accident de trànsit”**. Patricia Cruz, coordinadora del CAS Tortosa, és contundent amb el diagnòstic perquè observa com les xifres no paren de créixer i demana sumar esforços amb les administracions. **“Les famílies són molt importants per a prendre consciència del problema i ad-**

vertir els fills dels perills de l'alcohol, però els polítics també han d'entendre el problema al qual ens enfrontem i la necessitat d'adoptar estratègies de prevenció àmplies i efectives. Cal que les institucions públiques prenguen consciència que també poden treballar la prevenció, evitant el foment d'espais on se promoció l'alcohol, com els “correbars” o els 2x1, i la venda a menors d'edat. Al final, l'únic que demanem és que s'aplique la llei”, explica el responsable de Prevenció del CAS Tortosa, Manel Roda.

UNITAT PER A ADOLESCENTS

Després de l'alcohol, el cànnabis és una de les drogues que gaudix d'una major tolerància social. En este sentit, el debat social sobre l'ús terapèutic o recreatiu té una derivada indesitjada que és la percepció que no estem davant d'una droga altament addictiva i amb efectes secundaris potencialment greus. **“Molts pacients que acudixen a tractar-se per l'addicció a la cocaïna són addictes també al cànnabis. En el cas d'adolescents, el risc de trastorns mentals greus pel cànnabis és molt elevat”**. El CAS Tortosa ofereix consultes psicològiques a la Unitat Funcional dels centres de salut mental infanto-juvenil (CSMIJ) de la Fundació Pere Mata, centrades en adolescents amb problemes de consum de drogues, amb qui també es treballa la prevenció. Actualment s'atén uns 45 menors, aproximadament, principalment consumidors de cànnabis.

FER EL PRIMER PAS

Pel que fa a les xifres, el nivell de consum per càpita a les Terres de l'Ebre és un dels més elevats de Catalunya, similar al de grans ciutats com Barcelona. Segons l'*Informe sobre indicadors de tractament ambulatori amb o sense substància* del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya corresponent a l'any 2022, les dades d'inicis de tracta-

L'equip del CAS Tortosa, a les instal·lacions del centre, situades a l'Hospital Santa Creu de Jesús.

Polèmics ‘correbars’
“Els ens públics han d'evitar la promoció de l'alcohol durant les festes, així com la venda a menors”

Drogues ‘legals’
L'alcohol i el cànnabis, afavorits per la tolerància social, són les addiccions que més preocupen

ment en centres d'addiccions -com el CAS Tortosa- indiquen que les Terres de l'Ebre estan al capdavant en consum de cànnabis, cocaïna i heroïna. Malgrat la preocupació per estes dades, la coordinadora del CAS Tortosa en fa una lectura positiva: **“potser sí que hi ha un consum més elevat, però l'estudi indica que cada vegada hi ha més persones que decidixen fer el pas per a iniciar el procés de desintoxicació”**.

Fer el primer pas
“Molts pacients arriben ja malalts i havent perdut tota la xarxa de suport: parella, amics i faena”

Malgrat que la família és un factor important i necessari perquè l'addicte decidisca posar-se en tractament, **“és ell qui ha de fer el primer pas. Molts arriben quan els ha fallat tota la xarxa de suport: han perdut la faena, s'han separat, ja no els queden amics... i entren en una situació de degradació personal que es torna insostenible”** alerta el responsable de Prevenció del CAS, Manel Roda. Des del punt de vista de salut, Patricia Cruz afegix que quan entren per primera vegada al centre presenten sovint hepatopaties, neuropaties i problemes cognitius seriosos, entre altres.

El CAS ofereix visites individuals amb metge, psicòlegs, infermeres, treballadors i educadors socials. Depenent del patró de consum i de les substàncies, se fan desintoxicacions ambulatories o derivacions hospitalà-

ries gratuïtes per a manejar la síndrome d'abstinència, o a comunitats terapèutiques per a fer tractaments de desintoxicació a llarg termini. El centre de la Clínica Terres de l'Ebre també compta amb un programa de reducció de danys, que inclou tractament amb metadona per a consumidors d'opiacis, així com un programa de prevenció de recaigudes per a pacients que aconseguixen mantindre l'abstinència. Patricia Cruz explica que **“la curació mai no és una línia recta i sempre implica necessàriament la motivació del pacient. Treballem per la reducció de danys des que comencen tractament, ja que l'abstinència absoluta sovint és difícil, però si aconseguim reduir el consum, el pacient pot començar a recuperar la seua vida”**. Cruz admet que el CAS té llista d'espera, però que al maig s'implementarà el Grup d'Accollida per a atendre totes les peticions: **“és important atendre ràpidament el pacient que ha decidit trucar a la nostra porta. Si el fem esperar unes setmanes, és possible que ja no vingui”**.

LA PREVENCIÓ ÉS CLAU

El responsable de Prevenció del CAS Tortosa explica que no donen l'abast per a atendre peticions d'escoles i instituts (20 centres/any i 4.500 alumnes), associacions de famílies d'alumnes (AFA), entitats juvenils i altres, per a fer-hi xerrades i explicar els riscos i conseqüències del consum d'estupefaents. **“Hem treballat també amb l'oci nocturn, però trobem a faltar una major implicació de la societat i de les institucions per a abordar el problema de les addiccions de manera integral. Encara no tenim una legislació específica sobre el consum d'alcohol, com sí que la hi ha amb el tabac”**. Roda defensa la creació de plans municipals contra les addiccions que impliquen, de manera transversal, ajuntaments, consells comarcals, agents socials i teixit associatiu.

Un espai patrocinat per:

